

Dr Anna Tunia

Warunki podjęcia działalności gospodarczej

w zakresie świadczenia usług turystycznych przez biura podróży w Polsce

The running a business conditions
in providing tourist services by travel agencies in Poland

W Polsce, podobnie jak ma to miejsce w Unii Europejskiej działalność polegająca na świadczeniu usług turystycznych przez biura podróży (organizatorów turystyki) podlega ścisłej reglamentacji prawnej. Podstawę prawną tej działalności stanowi *ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych*¹ oraz *ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej*², która zmieniła³ dotychczasowe zasady jej podejmowania i wykonywania.

Celem niniejszego artykułu będzie wskazanie trybu postępowania przy podejmowaniu działalności gospodarczej

przez biura podróży według istniejących uregulowań.

1. UWAGI WSTĘPNE

Obecnie dla podjęcia działalności w zakresie świadczenia usług turystycznych przez biura podróży konieczne jest uzyskanie wpisu do *Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych*⁴. Rejestr ten określany jest jako „rejestr działalności regulowanej”. Przez „działalność regulowaną” należy zaś rozumieć „działalność gospodarczą, której wykonywanie wymaga spełnienia szczególnych warunków

¹ Tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r., Nr 223, poz. 2268 z późn. zm. (pozycja cytowana dalej – u.u.t.).

² Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1807 z późn. zm. (pozycja cytowana dalej – u.s.d.g.).

³ Zob. art. 28 *ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. – przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2004 r., Nr 174, poz. 1808).

⁴ Wcześniej, to jest przed wejściem w życie przepisów nowelizujących *ustawę o usługach turystycznych*, tj. przed 21 sierpnia 2004 r., dla podjęcia tego rodzaju działalności konieczne było posiadanie odpowiedniego zezwolenia, wydawanego przez wojewodę.

określonych przepisami prawa” (art. 5 ust. 5 u.s.d.g.)⁵.

Zakwalifikowanie zatem danego rodzaju działalności gospodarczej jako „działalności regulowanej” wynikać musi z wyraźnego postanowienia przepisu „ustawy szczególnej” („określonych przepisów prawa”). W odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług turystycznych taką „szczególną ustawą” jest *ustawa o usługach turystycznych* z 1997 r.⁶.

Pojęcie „usługi turystyczne” jest terminem szerokim, gdyż w ich zakres wchodzić mogą różnego rodzaju świadczenia spełniane przez biuro podróży na rzecz klientów, przy czym biuro podróży może spełniać te świadczenia we własnym imieniu lub może działać jako agent innych biur podróży, przewoźników lub hotelarzy. *Ustawa o usługach turystycznych* nie dokonuje taksatywnego wyliczenia usług turystycznych. Jedynie w sposób przykładowy stanowi, że

„usługi turystyczne – to usługi przewodniczące, usługi hotelarskie oraz wszystkie inne usługi świadczone turystom lub odwiedzającym” (zob. art. 3 ust. 1).

2. FORMY ORGANIZACYJNO-PRAWNE DZIAŁALNOŚCI BIUR PODRÓŻY

Prowadzenie działalności turystycznej przez biura podróży w Polsce może zostać zorganizowane w dowolnej formie, *ustawa o usługach turystycznych* nie wprowadza bowiem w tym zakresie żadnych ograniczeń. W związku z tym biura podróży mogą działać w formie:

- spółki handlowej, zarówno osobowej, (tj. spółki jawnej, spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, z wyjątkiem jednak spółki partnerskiej⁷), jak i kapitałowej, (tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej),
- spółki utworzonej na podstawie art. 860 k.c. – tj. spółki cywilnej⁸,

⁵ Jednocześnie ustawodawca turystyczny zaznacza, iż nie jest „działalnością regulowaną” działalność agentów turystycznych, (czyli przedsiębiorców), polegająca na stałym pośredniczeniu w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych na rzecz organizatorów turystyki posiadających wpis do rejestru (tj. rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych) lub na rzecz innych usługodawców posiadających siedzibę w kraju (art. 4 ust. 2 u.u.t.).

⁶ Działalność regulowana może być zatem rozumiana jako kwalifikowana postać działalności gospodarczej, gdyż do jej prowadzenia konieczne jest nie tylko spełnienie ogólnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej wynikających z u.s.d.g., ale także warunków określonych przez u.u.t.

⁷ Spółka partnerska jest spółką osobową tworzoną przez jej wspólników (partnerów) w celu wykonywania wolnego zawodu w spółce prowadzącej przedsiębiorstwo pod własną firmą (art. 86 § 1 *ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych* (Dz. U. z 2000 r., Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.) – pozycja cytowana dalej – k.s.h.). Ograniczenie zaś możliwości prowadzenia biura podróży w formie spółki partnerskiej wynika z faktu, iż kodeks spółek handlowych wyraźnie określa kategorie partnerów (wspólników), którzy mogą prowadzić działalność gospodarczą pod postacią tej spółki. Zgodnie z art. 87 § 1 k.s.h. partnerami w spółce partnerskiej mogą być wyłącznie osoby fizyczne, które uprawnione są do wykonywania wolnych zawodów, przez które ustawodawca rozumie zawód: adwokata, farmaceuty, architekta, biegłego rewidenta, brokera ubezpieczeniowego, doradcy podatkowego, księgowego, lekarza, lekarza stomatologa, weterynarza, notariusza, pielęgniarki, położnej, radcy prawnego, rzeczownika patentowego, rzeczoznawcy majątkowego oraz tłumacza (art. 88 k.s.h.). Katalog tych zawodów stanowi swoistą *numerus clausus*.

⁸ *Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny* (Dz. U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

- prowadzenia działalności gospodarczej przez osobę fizyczną, po uzyskaniu odpowiedniego wpisu w ewidencji działalności gospodarczej,
- stowarzyszenia⁹,
- fundacji¹⁰,
- spółdzielni¹¹,
- przedsiębiorstwa państwowego¹².

W podobnych formach mogą świadczyć w Polsce usługi turystyczne przedsiębiorcy zagraniczni¹³ pochodzący z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia

o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (art. 13 ust. 1 u.s.d.g.) oraz obywatele innych państw, pod warunkiem jednak, że otrzymali zezwolenie na osiedlenie się na terytorium RP, zgodę na pobyt „tolerowany”, status uchodźcy nadany w RP lub korzystają z ochrony czasowej na terytorium RP (art. 13 ust. 2 u.s.d.g.). Zgodnie bowiem z przyjętą przez ustawodawcę polskiego „regułą traktowania narodowego”¹⁴ wymienione w art. 13 u.s.d.g. podmioty mogą podejmować w Polsce działalność gospodarczą na takich

⁹ Zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach* (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855), stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych (art. 2 ust. 1). Stowarzyszenie może być utworzone w każdym celu, z wyjątkiem celu zarobkowego. W związku z takim uregulowaniem celu stowarzyszenia, wydawać się może, iż prowadzenie przez niego działalności gospodarczej, która z natury rzeczy ma cel zarobkowy, jest prawnie niemożliwe. Jednakże statut stowarzyszenia może stanowić, co innego. Prowadzenie przez stowarzyszenie działalności gospodarczej nie może jednak nigdy mieć charakteru podstawowego, a jedynie charakter wspomagający jego działalność statutową. Zob. A. Kappes, *Stowarzyszenia i fundacje. Organizacje pożytku publicznego*, w: *Prawo cywilne i handlowe w zarysie*, pod red. W. J. Katnera, Kraków 2004, s. 84.

¹⁰ Zgodnie z art. 1 *ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. – o fundacjach* (tekst jedn.: Dz. U. z 1991 r. Nr 46, poz. 203 z późn. zm.), fundacja jest organizacją tworzoną dla realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych. Celu tego nie stanowi jednak cel zarobkowy, na który ukierunkowane jest prowadzenie działalności gospodarczej. Jednakże – podobnie jak w odniesieniu do stowarzyszeń – prawodawca zezwala pod pewnymi warunkami na prowadzenie tego rodzaju działalności, a mianowicie, gdy cały zysk osiągany z działalności tej fundacji jest przekazany na finansowanie jej działalności statutowej (zob. art. 5 ust. *ustawy*).

¹¹ Spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Zob. art. 1 § 1 *ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze* (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848).

¹² Przedsiębiorstwo państwowe jest samodzielnym, samorządnym i samofinansującym się przedsiębiorcą, wyposażonym w osobowość prawną. Zob. art. 1 *ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych* (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 z późn. zm.).

¹³ Przedsiębiorca zagraniczny – to osoba zagraniczna wykonująca działalność gospodarczą za granicą (art. 5 pkt 3 u.s.d.g.). Natomiast przez osobę zagraniczną należy rozumieć: osoby fizyczne, nieposiadające obywatelstwa polskiego, które posiadają miejsce zamieszkania za granicą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, posiadające siedzibę za granicą (art. 5 pkt 2 u.s.d.g.).

¹⁴ „Reguła traktowania narodowego” sformułowana została w traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską (art. 43). Oznacza ona, że podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej przez obywateli krajów członkowskich UE następuje z zachowaniem warunków ustalonych w prawie kraju podejmowania tej działalności, i że nie może ono zostać określone inaczej (gorzej) niż dla obywateli tego kraju. Zob. W. J. Katner, *Przedsiębiorcy zagraniczni i inne podmioty zagraniczne*, w: *Prawo cywilne i handlowe*..., s. 54-55. Reguła ta przejęta została przez ustawodawcę polskiego.

samych zasadach jak obywatele polscy¹⁵. Jeżeli zaś osoba zagraniczna nie spełnia wymagań określonych w art. 13 u.s.d.g. może prowadzić w Polsce działalność gospodarczą jedynie w formie spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, a także w drodze przystąpienia do tych spółek oraz obejmowania lub nabywania ich udziałów lub akcji, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.

W każdym wypadku wybór formy organizacyjno-prawnej prowadzenia biura podróży winien być motywowany rozmiarem podejmowanej przez przedsiębiorcę działalności.

Utworzenie biura podróży w formie spółki handlowej, czy to osobowej, czy kapitałowej, wymaga spełnienia – oprócz warunków wynikających z u.s.d.g. oraz u.u.t. – także warunków określonych w kodeksie spółek handlowych. Odpowiednio – do utworzenia biura podróży w formie spółki cywilnej konieczne jest spełnienie wymagań stawianych przez k.c., w odniesieniu do stowarzyszeń – przepisów ustawy – prawo o stowarzyszeniach, w odniesieniu do spółdzielni – ustawy – prawo spółdzielcze, zaś w przypadku przedsiębiorstwa państwowego – przepisów ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.

3. OGÓLNE WARUNKI PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Ogólne warunki, jakie należy spełnić, aby podjąć działalność gospodarczą w Polsce określone zostały w art. 14-16, 22 i 44 *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*. Wiążą one zatem także te podmioty, które podejmują działalność mającą na celu świadczenie usług turystycznych.

3.1. Wpis do KRS lub EDG

Zgodnie z art. 14 u.s.d.g. dla podjęcia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę wymagane jest uzyskanie wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS), albo w Ewidencji Działalności Gospodarczej (EDG). Rodzaj wpisu uzależniony jest od tego, czy jest to działalność podejmowana przez osobę fizyczną, czy jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 36 *ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym*¹⁶. W przypadku działalności, która ma być prowadzona przez osobę fizyczną, podlega ona wpisowi w EDG – odpowiednio do przepisów art. 23-45 u.s.d.g., natomiast w przypadku podmiotów wymienionych w art. 36 *ustawy o KRS* konieczne jest uzyskanie przez nich wpisu w prowadzonym przez sądy rejonowe rejestrze przedsiębiorców (KRS)¹⁷.

¹⁵ Zob. W. J. Katner, *Prawo działalności gospodarczej. Komentarz, orzecznictwo, piśmiennictwo*, Warszawa 2003, s. 591 i nast.

¹⁶ Tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r., Nr 17, poz. 209 z późn. zm.

¹⁷ Chodzi tu m. in. o: spółkę jawną, spółkę partnerską, spółkę komandytową, spółkę komandytowo-akcyjną, spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, spółkę akcyjną, spółdzielnię, przedsiębiorstwo państwowe, oddziały przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium RP, inne osoby prawne, jeżeli wykonują działalność gospodarczą i podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 2 KRS (np. prowadzą działalność gospodarczą fundacji i stowarzyszeń).

Zawarte zatem w art. 14 u.s.d.g. wymaganie oznacza, iż ani osoba fizyczna, ani jednostka organizacyjna nie może podjąć działalności zgodnie z prawem dopóki nie zostanie wpisana w ewidencji działalności gospodarczej lub odpowiednio w rejestrze przedsiębiorców.

3.2. Uzyskanie numeru NIP, REGON oraz rachunku bankowego

Celem wpisania do ewidencji działalności gospodarczej lub rejestru przedsiębiorców konieczne jest wcześniejsze uzyskanie numeru identyfikacji podatkowej (NIP), numeru REGON oraz posiadanie numeru rachunku bankowego. Art. 16 u.s.d.g. stanowi bowiem że „przedsiębiorca wpisany do rejestru przedsiębiorców albo ewidencji jest obowiązany umieszczać w oświadczeniach pisemnych, skierowanych w zakresie swojej działalności do oznaczonych osób i organów, numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz posługiwać się tym numerem w obrocie prawnym” (ust. 1) oraz dodaje, że „identyfikacja przedsiębiorcy w poszczególnych urzędowych rejestrach następuje na podstawie numeru identyfikacji podatkowej (NIP)” (ust. 2)¹⁸.

Oprócz numeru NIP, każdy przedsiębiorca musi także posiadać numer REGON. Obowiązek ten w sposób pośredni wynika z art. 44 u.s.d.g., który stanowi o możliwości wniesienia łącznie z wnioskiem o wpis do rejestru lub ewidencji, wniosku o nadanie numeru REGON. Numer ten nadawany jest poprzez wpis do prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego rejestru podmiotów gospodarki narodowej (REGON)¹⁹. Obowiązkowi wpisu do tego rejestru podlegają osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które podejmują działalność gospodarczą w Polsce. Wpis dokonywany jest na wniosek złożony przez podmiot podlegający wpisowi. Zaświadczenie o wpisie winno zostać wydane w ciągu 7 dni od złożenia wniosku. Urzędem właściwym do wydania stosownego zaświadczenia jest wojewódzki urząd statystyczny działający na terenie, w którym wnioskodawca posiada swoją siedzibę, a w przypadku osoby fizycznej – zamieszkanie²⁰.

Warunkiem stawianym osobom podejmującym działalność gospodarczą jest również posiadanie numeru rachunku ban-

¹⁸ Konieczność posiadania numeru NIP wprowadziła *ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników* (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r., Nr 269, poz. 2681 z późn. zm.), która wymaga, by wszyscy podatnicy i płatnicy składek na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne podlegali obowiązkowi ewidencyjnemu (nr PESEL) oraz uzyskali numer identyfikacji podatkowej w celu posługiwania się nim.

¹⁹ Podstawą funkcjonowania tego rejestru jest *ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej* (Dz. U. z 1995 r., Nr 88, poz. 439 z późn. zm) oraz *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej* (Dz. U. z 1999 r., Nr 69, poz. 763 z późn. zm.).

²⁰ Zob. S. Koroluk, *Biuro podróży jako przedsiębiorca*, w: *Prawo w praktyce biur podróży*, pod. red. P. Cybuli, Kraków 2006, s. 33.

kowego. Zgodnie z art. 22 ust. 1 u.s.d.g. dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą winno następować za pośrednictwem rachunku bankowego przedsiębiorcy zawsze, gdy stroną transakcji, z której wynika płatność jest inny przedsiębiorca oraz gdy jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza równowartość 15.000 euro przeliczonych na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dokonano transakcji. Jednocześnie u.s.d.g. dodaje, iż przedsiębiorca będący członkiem spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, może dokonywać wspomnianych płatności za pośrednictwem rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (art. 22 ust. 2 u.s.d.g.).

3.3. Inne wymagania wynikające z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej

Każdy podmiot, podejmujący działalność gospodarczą ma obowiązek prowadzić ją zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznym interesom konsumentów, ma

spełniać warunki dotyczące ochrony życia, zdrowia ludzkiego i moralności publicznej, a także ochrony środowiska, posiadać odpowiednie uprawnienia zawodowe wymagane do prowadzenia danego rodzaju działalności oraz spełniać wymagania w zakresie rzetelnej identyfikacji (oznaczenia) świadczonych przez niego usług (art. 17-20 u.s.d.g.).

Ponieważ każdy przedsiębiorca podejmując działalność gospodarczą staje się jednocześnie płatnikiem składek z tytułu ubezpieczeń społecznych, posiada on również obowiązki wynikające z *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*²¹.

4. WYMAGANIA W ZAKRESIE PROWADZENIA „DZIAŁALNOŚCI REGULOWANEJ”

W odniesieniu do niektórych rodzajów działalności gospodarczej konieczne jest poza spełnieniem ogólnych warunków jej prowadzenia także warunków dodatkowych w postaci uzyskania koncesji lub wpisu do rejestru działalności regulowanej (art. 15 u.s.d.g.)²². *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej* przewiduje, że „jeżeli przepis odrębnej ustawy stanowi, że dany rodzaj działalności jest działalnością regulowaną w

²¹ Dz. U. z 1998 r., Nr 137, poz. 887 z późn. zm. Zgodnie z przepisami tej ustawy płatnikami składek na ubezpieczenie społeczne są pracodawcy w stosunku do swoich pracowników i innych osób objętych zgodnie z przepisami ustawy obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Każdemu płatnikowi Zakład Ubezpieczeń społecznych nadaje – na jego wniosek – numer ubezpieczenia społecznego, który wpisywany jest do prowadzonego przez ZUS Centralnego Rejestru Płatników Składek.

²² Przepis ten brzmi: „na zasadach określonych w ustawie podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej może wiązać się dodatkowo z obowiązkiem uzyskania przez przedsiębiorcę koncesji albo wpisu do rejestru działalności regulowanej”.

rozumieniu niniejszej ustawy, przedsiębiorca może wykonywać tę działalność, jeżeli spełnia szczególne warunki określone przepisami tej odrębnej ustawy i po uzyskaniu wpisu w rejestrze działalności regulowanej” (art. 64 ust. 1 u.s.d.g.).

Konieczność uzyskania wpisu do rejestru działalności regulowanej istnieje w przypadku podejmowania działalności polegającej na świadczeniu usług turystycznych. Wymóg ten wyraźnie formułuje art. 4 ust. 1 u.u.t. Przepis ten brzmi: „działalność gospodarcza w zakresie organizowania imprez turystycznych oraz pośredniczenia na zlecenie klientów w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy o z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga uzyskania wpisu w rejestrze organizatorów turystyki i pośredników turystycznych”. Jednocześnie prawodawca zaznacza, iż wykonywanie działalności gospodarczej bez wymaganego wpisu do rejestru działalności regulowanej podlega odpowiedzialności karno-wykroczeniowej (art. 60 § 1 k.w.)²³.

4.1. Wymagania personalno-organizacyjne

Każdy przedsiębiorca, który podejmuje działalność gospodarczą polegającą na

świadczeniu usług turystycznych obowiązany jest spełnić określone przez *ustawę o usługach turystycznych* warunki organizacyjne i personalne. Przede wszystkim powinien on zapewnić kierowanie swoim przedsiębiorstwem (biurem podróży) przez osobę, która posiada odpowiednie wykształcenie oraz praktykę. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1a u.u.t. profesjonalnie przygotowana osoba powinna posiadać:

- ukończone studia wyższe z zakresu turystyki i rekreacji, prawa, ekonomii lub zarządzania i marketingu oraz 1 rok praktyki w obsłudze turystów, lub
- ukończone inne studia lub szkołę średnią o kierunku turystycznym oraz 2 lata praktyki w obsłudze turystów, lub
- ukończoną dowolną szkołę średnią oraz 4 lata praktyki w obsłudze turystów, lub
- 6 lat praktyki w obsłudze turystów (art. 6 ust. 1 pkt 1-6 u.u.t.).

Należy przy tym zaznaczyć, iż za praktykę w obsłudze turystów uważa się:

- samodzielne wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie organizowania imprez turystycznych²⁴ lub pośredniczenia²⁵ w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych,
- kierowanie jednostkami organizującym imprezy turystyczne,
- pracę na stanowiskach związanych z

²³ Zob. art. 60 *ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń* (Dz. U. Nr 12, poz. 114; zm. Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1808).

²⁴ *Impreza turystyczna* – to, co najmniej dwie usługi turystyczne tworzące jednolity program i objęte wspólną ceną, jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu (art. 3 pkt 2 u.u.t.).

²⁵ *Pośrednik turystyczny* – to przedsiębiorca, którego działalność polega na wykonywaniu na zlecenie klienta, czynności faktycznych i prawnych związanych z zawieraniem umów o świadczenie usług turystycznych (art. 3 pkt 6 u.u.t.).

- przygotowaniem i zawieraniem umów o świadczenie usług turystycznych,
- samodzielne przygotowywanie programów imprez turystycznych,
- wykonywanie zadań przewodnika turystycznego²⁶ i pilota wycieczek²⁷ (art. 6 ust. 2 u.u.t.).

Posiadanie powyższych praktyk w obsłudze turystów musi zostać potwierdzone odpowiednim dokumentem. Potwierdzeniem tym może być zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, albo zaświadczenie wydane przez jednostkę organizacyjną powierzającą danej osobie czynności w zakresie obsługi turystów (art. 6 ust. 3 u.u.t.).

Oprócz wymagań zawodowych ustawodawca stawia także wobec osób mających kierować przedsiębiorstwem turystycznym (biurem podróży) wymagania w zakresie

moralności. Mianowicie – zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1b u.u.t. – przedsiębiorca obowiązany jest zapewnić kierowanie biurem podróży przez osobę, która nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie przeciwko zdrowiu i życiu, wiarygodności dokumentów, mieniu oraz przeciwko obrotowi gospodarczemu.

4.2. Wymagania gwarancyjno-finansowe

Oprócz wymagań personalno-organizacyjnych *ustawa o usługach turystycznych* nakłada na podmiot prowadzący przedsiębiorstwo turystyczne (biuro podróży) obowiązki o charakterze gwarancyjno-finansowym. Chodzi tu mianowicie o obowiązek zawierania przez biuro podróży umów gwarancji bankowej²⁸ lub ubezpieczeniowej²⁹, albo umów ubezpieczenia³⁰ na rzecz klientów (art. 5

²⁶ *Przewodnik turystyczny* – to osoba zawodowo oprowadzająca turystów lub odwiedzających po wybranych obszarach, miejscowościach i obiektach oraz udzielająca o nich informacji (art. 3 pkt 7a u.u.t.).

²⁷ *Pilot wycieczek* – to osoba towarzysząca w imieniu organizatora turystyki, uczestnikom imprezy turystycznej, sprawująca opiekę nad nimi i czuwająca nad sposobem wykonania na ich rzecz usług (art. 3 pkt 7b u.u.t.).

²⁸ Gwarancja bankowa określona została w *ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe* (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 z późn. zm.). „Gwarancja bankowa” może być rozumiana jako „zobowiązanie zaciągnięte przez bank (gwaranta) na zlecenie innej osoby (zlecienniodawcy gwarancji), na mocy którego bank obowiązany jest do zapłaty pewnej sumy pieniężnej (w złotych lub w walucie obcej) na żądanie osoby uprawnionej (beneficjenta gwarancji) po spełnieniu przez nią określonych przesłanek”. E Fojcik-Mastalerska (red.), *Prawo bankowe. Komentarz*, Warszawa 2005, s. 315.

²⁹ Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1151 z późn. zm.) do czynności ubezpieczeniowych zaliczane jest zawieranie i wykonywanie umów gwarancji ubezpieczeniowej. Ustawa ta nie podaje jednak definicji gwarancji ubezpieczeniowej. W literaturze przedmiotu „gwarancja ubezpieczeniowa” określana jest jako stosunek prawnym powstały z umowy, łączący klienta i organizatora turystyki, pośrednika turystycznego lub podmiot, który na jej podstawie świadczy konkretne usługi turystyczne, której celem jest zabezpieczenie zwrotu kosztów powrotu klienta do kraju, gdy organizator takiego powrotu nie zapewnia oraz zwrotu wpłat wniesionych przez klienta w razie nie wykonania przez organizatora zobowiązań umownych. Zob. J. Orlicka, *Ubezpieczenia i gwarancje*, w: *Prawo w praktyce...*, s. 152-153.

³⁰ Zgodnie z art. 805 k.c. „przez *umowę ubezpieczenia* zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę”. Umowy ubezpieczenia powstają zatem na mocy porozumienia zawartego pomiędzy ubezpieczycielem, a ubezpieczającym. Mają one

ust. 1 pkt 2a-b), a także o obowiązek składania marszałkowi województwa oryginałów dokumentów potwierdzających zawarcie kolejnych umów gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej lub umowy ubezpieczenia przed upływem terminu obowiązywania poprzedniej umowy (art. 5 ust. 1 pkt 3 u.u.t.).

Powyższe umowy mają być zawarte w celu:

- pokrycia kosztów powrotu klienta do kraju w wypadku, gdy organizator turystyki lub pośrednik turystyczny (biuro podróży) wbrew swojemu obowiązkowi nie zapewnia tego powrotu,
- pokrycia zwrotu wpłat wniesionych przez klientów w razie niewykonania przez biuro podróży zaciągniętych przez niego zobowiązań umownych (art. 5 ust. 1 pkt 2 u.u.t.).

Umowy te zawierają upoważnienie dla marszałka województwa lub dla wskazanej przez niego jednostki do wydania polecenia zapłaty zaliczki na pokrycie kosztów powrotu klienta do kraju (art. 5 ust. 4 u.u.t.), w sytuacji gdyby biuro podróży powrotu takiego nie zapewniło. Ponadto dzięki ta-

kiemu uregulowaniu marszałek województwa z mocy samego prawa upoważniony jest do występowania na rzecz klientów w sprawach wypłaty środków z tytułu zawartych przez nich umów gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej lub umowy ubezpieczenia na zasadach ogólnych wskazanych w treści tych umów (art. 5 ust. 5 u.u.t.)³¹.

Każdy organizator turystyki i pośrednik turystyczny (biuro podróży) podejmując działalność gospodarczą musi zatem posiadać odpowiednie zabezpieczenia finansowe. Do spełnienia tego obowiązku wystarczające jest zawarcie jednej ze wskazanych wyżej umów. Wybór jednej z nich należy do przedsiębiorcy. Obowiązek posiadania stosownych zabezpieczeń spoczywa na nim przez cały okres wykonywania działalności gospodarczej, co wynika z powołanego wyżej art. 5 ust. 1 pkt 3 u.u.t.

Określając gwarancyjno-finansowe przesłanki prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług turystycznych przez biuro podróży prawodawca polski wprowadza dodatkowe zabezpieczenia w sytuacji, gdy podmiot prowadzący to

charakter umów obowiązkowych (jak ubezpieczenie OC pojazdów mechanicznych) lub dobrowolny (jak np. autocasco, czy ubezpieczenie bagażu turysty). W odniesieniu jednak do umowy określonej w art. 5 ust 1 pkt 2b u.u.t. istnieje w literaturze przedmiotu problem jak ją należy traktować, czy jako umowę obowiązkową, czy dobrowolną, gdyż ustawodawca turystyczny tego nie precyzuje. Powstaje też w związku z tym pytanie jaką stosować do niej regulację: *ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych*, czy kodeks cywilny oraz *ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej*. Zawitości tej problematyki wyjaśnia J. Orlicka, *Ubezpieczenia i gwarancje*, s. 155-160.

³¹ W sytuacji, gdy zaistnieje konieczność sprowadzenia klientów do kraju, w pierwszej kolejności z sumy określonej w umowie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej albo umowie ubezpieczenia zawartej z klientami przez przedsiębiorcę turystycznego, pokrywa się koszt tego powrotu, a następnie dokonuje się zwrotu wniesionych przez klientów wpłat. Jeżeli jednak pozostała suma z zawartych umów jest niewystarczająca na zwrot wszystkich wpłat wniesionych przez klientów, wypłaty obniża się proporcjonalnie do wysokości pozostałej sumy (art. 5 ust. 6 u.u.t.).

biuro działa jednocześnie jako agent turystyczny³² innego biura podróży. Obowiązany jest on:

- wykonywać działalność tylko na rzecz organizatorów turystyki (biur podróży) wpisanych do rejestru,
- w umowie zawieranej z klientami wskazywać jednoznacznie właściwego organizatora turystyki, którego reprezentuje,
- działać na podstawie ważnej umowy agencyjnej (art. 5 ust. 2 u.u.t.).

Wymagania te mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, w którym uczestniczą klienci, korzystający z usług przedsiębiorcy turystycznego działającego jako agent turystyczny.

5. WPIS DO REJESTRU ORGANIZATORÓW TURYSTYKI I POŚREDNIKÓW TURYSTYCZNYCH (OTIPT)

Rejestracja działalności gospodarczej w zakresie organizowania imprez turystycznych i pośredniczenia w zawieraniu umów z klientami (świadczenia usług turystycznych) dokonuje się w formie wpisu do rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych (OTIPT). Rejestr ten jest jawny³³. Oznacza to, że każdy ma prawo dostępu do zawartych w nim danych. Jednakże dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospo-

darczego i informacji w nim zawartych prawodawca postanowił, iż wglądu do rejestru dokonać można za pośrednictwem organu, który rejestr ten prowadzi (art. 66 ust. 1 zd. 2 u.s.d.g.)³⁴.

5.1. Organ prowadzący rejestr

Organem prowadzącym rejestr Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych jest marszałek województwa właściwy ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, a w przypadku przedsiębiorcy zagranicznego – marszałek województwa przez niego wybrany chyba, że chodzi o przedsiębiorcę zagranicznego, który utworzył na terytorium RP oddział zgodnie z przepisami *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*. W takim wypadku organem dla niego właściwym jest marszałek województwa właściwy ze względu na siedzibę tego oddziału (art. 7 ust. 1 i 2 u.u.t. w zw. z art. 65 ust. 1 u.s.d.g.).

5.2. Postępowanie rejestrowe

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej zawiera ogólny przepis zgodnie, z którym organ prowadzący „rejestr działalności regulowanej”, dokonuje wpisu na wniosek przedsiębiorcy, po złożeniu przez niego oświadczenia o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania danego rodzaju działalności gospodarczej (art. 65 ust. 1

³² *Agent turystyczny* – to przedsiębiorca, którego działalność polega na stałym pośredniczeniu w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych na rzecz organizatorów turystyki posiadających zezwolenia w kraju lub na rzecz innych usługodawców posiadających siedzibę w kraju (art. 3 pkt 7 u.u.t.).

³³ Zob. art. 66 ust. 1 zd. 1 u.s.d.g. oraz art. 7 ust. 7 u.u.t.

³⁴ Rejestr ten może być prowadzony w systemie informatycznym (art. 7 ust. 8 u.u.t.).

u.s.d.g.). Wpis do rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych dokonywany jest na wniosek zainteresowanego podmiotu. Wniosek ten musi ściśle odpowiadać wymaganiom określonym przez *ustawę o usługach turystycznych*.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 u.u.t. kierowany do marszałka województwa wniosek o wpis do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych powinien zawierać następujące dane:

- firmę przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres, a jeżeli przedsiębiorca jest osobą fizyczną – adres jego zamieszkania;
- numer identyfikacji podatkowej (NIP) – jeżeli taki posiada;
- określenie przedmiotu działalności
- określenie obszaru, na którym ma być wykonywana działalność (ojczyzna, kraje europejskie, pozaeuropejskie);
- wskazanie głównego miejsca wykonywania działalności oraz jej oddziałów;
- imiona i nazwiska osób, które są upoważnione do kierowania działalnością przedsiębiorcy oraz działalnością jego oddziałów (art. 7 ust. 3 u.u.t.).

Do wniosku przedsiębiorca obowiązany jest dołączyć oryginał zawartej przez niego umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, albo oryginał umowy ubezpieczenia na rzecz klientów oraz stosowne oświadczenie. Chodzi tu o oświadczenie, że dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru są kompletne i zgodne z prawdą oraz oświadczenie, iż przedsiębiorca zna i spełnia wa-

runki wykonywania działalności w zakresie organizowania imprez turystycznych i pośredniczenia na zlecenie klientów w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych (art. 7 ust. 4 u.u.t.).

Każde oświadczenie powinno również zawierać: firmę przedsiębiorcy oraz jego siedzibę i adres, wskazanie na miejsce i datę złożenia oświadczenia, podpis osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorcy z podaniem jego imienia, nazwiska i pełnionej funkcji (art. 7 ust. 5 u.u.t.). Oświadczenia te winny zostać złożone na piśmie (art. 65 ust. 2 u.s.d.g.). Wraz z wnioskiem należy także złożyć także oryginał dowodu opłaty skarbowej³⁵.

Wpis do rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych obejmuje wszystkie przewidziane we wniosku dane, z wyjątkiem adresu zamieszkania, jeżeli jest on inny niż adres siedziby przedsiębiorcy (art. 7 ust. 6 u.u.t.). Marszałek województwa obowiązany jest dokonać wpisu przedsiębiorcy w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku o wpis wraz z oświadczeniem o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania działalności gospodarczej, dla której rejestr ten jest prowadzony (art. 67 ust. 1 u.s.d.g.). Jeżeli marszałek województwa nie dokona wpisu w tym terminie, a od dnia wpływu do niego wniosku o rejestrację upłynęło 14 dni, przedsiębiorca może rozpocząć działalność, po uprzednim zawiadomieniu o tym marszałka województwa. Powiadomienie

³⁵ Zob. *ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej* (Dz. U. z 2006 r. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.).

takie musi jednak zostać dokonane w formie pisemnej (art. 67 ust. 2 u.s.d.g.). Wraz z dokonaniem wpisu do rejestru OTiPT marszałek jest obowiązany wydać przedsiębiorcy zaświadczenie potwierdzające dokonanie stosownego wpisu.

Po dokonaniu wpisu przedsiębiorcy w rejestrze Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych, marszałek województwa obowiązany jest z urzędu wydać przedsiębiorcy zaświadczenie o dokonaniu stosownego wpisu (art. 65 ust. 5 u.s.d.g.). Obowiązany jest on także z urzędu przesłać ministrowi właściwemu do spraw turystyki, kopię zaświadczenia o wpisie do rejestru oraz kopie umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, bądź kopię umowy ubezpieczenia na rzecz klientów (art. 8 ust. 1 u.u.t.) złożonej wraz z wnioskiem przez przedsiębiorcę.

6. WPIS DO CENTRALNEJ EWIDENCJI ORGANIZATORÓW TURYSTYKI I POŚREDNIKÓW TURYSTYCZNYCH (CEOTIPT)

Po dokonaniu wpisu przedsiębiorcy w rejestrze Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych, marszałek województwa obowiązany jest z urzędu przesłać ministrowi właściwemu do spraw turystyki, kopię zaświadczenia o wpisie do rejestru

oraz kopię umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, bądź kopię umowy ubezpieczenia na rzecz klientów (art. 8 ust. 1 u.u.t.) złożonej przez przedsiębiorcę wraz z wnioskiem o wpis.

Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 2 u.u.t. minister właściwy do spraw turystyki na podstawie kopii dokumentów otrzymanych od marszałka województwa stanowiących podstawę dokonania wpisu w rejestrze OTiPT, prowadzi Centralną Ewidencję Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych (CEOTIPT)³⁶.

Centralna Ewidencja Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych jest zbiorem w ramach, którego prowadzone są następujące wykazy przedsiębiorców turystycznych:

- wykaz przedsiębiorców, którzy figurują w rejestrze prowadzonym przez marszałka województwa (art. 8 ust.1 – 2 u.u.t.),
- wykaz przedsiębiorców, których wykreślono z rejestru (art. 8 ust. 4 pkt 1 u.u.t.),
- wykaz przedsiębiorców, którzy wykonywali działalność bez wymaganego wpisu do rejestru (art. 8 ust. 4 pkt 2 u.u.t.).

Wpis przedsiębiorcy do pierwszego z wymienionych wykazów następuje – jak zaznaczono wyżej – z urzędu, na podstawie kopii dokumentów przekazanych do CEOTIPT przez marszałka województwa (art. 8 ust. 3 u.u.t.)³⁷. Natomiast umieszczenie przedsię-

³⁶ Szczegółowy tryb działania CEOTIPT określony został – stosownie do polecenia zawartego w art. 8 ust. 8 u.u.t. – w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych. (Dz. U. z 2006 r., Nr 5, poz. 28.).

³⁷ Zob. § 3 rozporządzenia MG z 2005 r.

biorcy w drugim i trzecim z wymienionych wykazów dokonuje się na mocy ostatecznej decyzji marszałka województwa o zakazie wykonywania działalności gospodarczej lub decyzji o stwierdzeniu wykonywania działalności bez wymaganego wpisu do rejestru (art. 8 ust. 5 u.u.t.). Marszałek województwa może bowiem – stosownie do art. 71 ust. 1 u.s.d.g. – wydać decyzję o zakazie prowadzenia takiej działalności w sytuacji, gdy:

- przedsiębiorca złożył oświadczenie o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania danego rodzaju działalności regulowanej niezgodne ze stanem faktycznym;
- przedsiębiorca nie usunął naruszeń warunków wymaganych do prowadzenia działalności w zakresie działalności regulowanej (tj. w odniesieniu do organizatorów turystyki i pośredników turystycznych w zakresie świadczenia usług turystycznych) w wyznaczonym przez organ terminie;
- stwierdzi rażące naruszenie warunków wymaganych do wykonywania danego rodzaju działalności regulowanej (tj. jw.) (art. 71 ust. 1 u.s.d.g.).

Decyzja o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej z powyższych powodów podlega natychmiastowemu wykonaniu, a ponadto organ z urzędu dokonuje wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru „działalności regulowanej” (art. 71 ust. 2 i 3 u.s.d.g.).

Umieszczenie przedsiębiorców w wykazie, o którym mowa w art. 8 ust. 4 pkt 1 i 2 u.u.t. następuje na okres 3 lat. Po jego

upływie przedsiębiorcy ci z mocy samego prawa są z niego wykreślani (art. 8 ust. 7 u.u.t.). Dlatego w wykazach tych należy wyraźnie wskazać termin, w którym upływają 3 lata od dnia wykreślenia wpisu do rejestru lub od dnia uprawomocnienia się decyzji właściwego marszałka województwa o stwierdzeniu wykonywania działalności bez wymaganego wpisu do rejestru (art. 8 ust. 6 u.u.t.).

Centralna Ewidencja Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych prowadzona jest w postaci ksiąg ewidencyjnych w formie elektronicznej (§ 4 *rozporządzenia MG*). Ewidencja ta jest jawna. W związku z tym każdy może żądać udzielenia mu informacji objętych wpisem do Ewidencji. W tym celu winien złożyć (w dowolnej formie) zapytanie w odniesieniu do konkretnych przedsiębiorców (§ 7 *rozporządzenia MG*).

PODSUMOWANIE

Podjęcie działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług turystycznych przez biura podróży w Polsce wymaga spełnienia szeregu obowiązków. Ich zakres określa ustawa o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawa o usługach turystycznych. Przepisy tych ustaw zgodne są z prawodawstwem unijnym, gdzie główny akcent kładziony jest na ochronę praw klienta (konsumenta) wchodzącego w różnego rodzaju stosunki prawne z biurem podróży.

W świetle obowiązujących przepisów prowadzenie działalności w zakresie świadczenia usług turystycznych przez biura po-

droży może przybrać różnorakie formy organizacyjne. Biura te mogą działać w formie spółek osobowych, spółek kapitałowych, spółek cywilnych, stowarzyszeń, fundacji, spółdzielni oraz przedsiębiorstw państwowych. Wyjątek w tym względzie stanowi spółka partnerska. Tego rodzaju spółki tworzone są bowiem jedynie dla wykonywania tzw. wolnych zawodów. Usługi turystyczne mogą być także prowadzone przez osoby fizyczne, które uzyskały wpis w ewidencji działalności gospodarczej.

Działalność biur podróży jest jedną z form prowadzenia działalności gospodarczej. Tego rodzaju działalność można natomiast prowadzić po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym lub też – w przypadku osób fizycznych – w Ewidencji Działalności Gospodarczej. Działalność ta winna być prowadzona zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji a także z poszanowaniem dobrych obyczajów oraz słusznym interesów konsumentów, do których zaliczamy przede wszystkim ochronę ich życia oraz zdrowia. Winna ona uwzględniać ponadto podstawowe kanony moralności publicznej, ochrony środowiska naturalnego. Działalność ta – jak zresztą każda działalność gospodarcza – winna być prowadzona przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia zawodowe, winna też spełniać wymagania w zakresie rzetelnej identyfikacji świadczonych usług.

Prowadzenie biur podróży jest jedną z form działalności gospodarczej, która – zgodnie z obowiązującym prawem – podle-

ga zasadom działalności regulowanej. Stąd – oprócz ogólnych wymogów stawianych przez ustawę o swobodzie działalności gospodarczej – wymaga się od podmiotów prowadzących tego rodzaju działalność spełnienia pewnych warunków dodatkowych, które określone zostały w ustawie o usługach turystycznych. Przede wszystkim działalność tego rodzaju może być prowadzona dopiero po uzyskaniu wpisu do odrębnego rejestru prowadzonego przez marszałka województwa (rejestr organizatorów turystyki i pośredników turystycznych). Uzyskanie wpisu do w/w rejestru uzależnione jest od spełnienia wymogów o charakterze personalno-organizacyjnym (odpowiednie wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wymagania w zakresie moralności) oraz gwarancyjno-finansowym (zawarcie odpowiedniej umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia).

SŁOWA KLUCZOWE

usługi turystyczne, biuro podróży, działalność gospodarcza, przedsiębiorca

STRESZCZENIE

Artykuł dowodzi, że w świetle obowiązujących przepisów, prowadzenie działalności w zakresie świadczenia usług turystycznych przez biura podróży może przybrać różnorakie formy, które zostały zaprezentowane i omówione w przedstawionej pracy. Autorka skupiła swą uwagę również na warunkach personalno-organi-

zacyjnych oraz gwarancyjno-finansowych, które spoczywają na przedsiębiorcy prowadzącym lub mającym zamiar taką działalność uruchomić.

SUMMARY

The article proves that, due to law in force, running a business in providing tour-

ist services by travel agencies might be in various forms – which were presented and discussed in the article. The author also focused on personnel, organisational conditions and guarantee, financial conditions, which lie with entrepreneur who runs or has the intention of running this kind of business activity.

LITERATURA

Dz. U. z 1998 r., Nr 137, poz. 887 z późn. Zm.

Dz. U. z 2001 r., Nr 17, poz. 209 z późn. zm.

Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1807 z późn. Zm.

Dz. U. z 2004 r., Nr 174, poz. 1808

Dz. U. z 2004 r., Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.

Katner W. J., Prawo działalności gospodarczej. Komentarz, orzecznictwo, piśmiennictwo, Warszawa 2003

Koroluk S., Biuro podróży jako przedsiębiorca, w: Prawo w praktyce biur podróży, pod. red. Cybuli P., Kraków 2006

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114; zm. Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1808)

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.

Nota o autorze:

dr Anna Tunia, WZNoS KUL Jana Pawła II w Stalowej Woli, Instytut Prawa, Katedra Prawa Międzynarodowego.